

Förstelärare bloggar

SVEDALA KOMMUN

1 larare.svedala.se

Cornelia Falkentoft, förstelärare på Naverlönnskolan. Legitimerad lärare i Tyska och Engelska.

Jag är lärare i tyska och engelska på Naverlönnskolan. Ju längre jag jobbar desto mer givande blir det. Jag vill vara en god ambassadör för skola och utbildning. Med stor respekt för varje individ försöker jag skapa en inlärningsvänlig atmosfär i klassrummet. Självlärt ska vara att vi lär av varandra och att varje elev får vara sig själv och satsa på sin utbildning. Jag arbetar hårt för att eleverna ska ha stor tilltro till sin egen förmåga för att våga utmana sina egna gränser. Som språklärare värnar jag dessutom om varje individs rätt att äga ett rikt språk (eller flera) för att så nyanserat som möjligt kunna verbalisera och förverkliga sina planer och önskemål i livet.

Jag vill också vara en positiv inspirationskälla för mina kollegor. Jag brinner för att tydliggöra läraruppdraget och för yrkets professionalism.

Läraryrket är fantastiskt kreativt och omväxlande. Jag sprider gärna min entusiasm till andra.

Cornelia Falkentoft

F...IGEN!?

18 FEBRUARI 2016

"Risk för F? Utred orsaken och lös problemet tillsammans!" Så lyder rubriken i en artikel som Arbetslag 2 på Naverlönnskolan diskuterade under en av sina pedagogiska diskussioner. Jag blev speciellt intresserad av den delen som handlar om lärarens aktiva del i elevens situation. Timingen var bra för Pelle och Lisa, påhittade namn förstås men "riktiga" elever, hade då trätt in i min värld. Vid terminstarten hade jag genast märkt att de inte skulle nå målen för åk 6 när det blev dags att summera deras samlade insatser till ett enda betyg.

Jag frågade mig själv: Är jag för otydlig och lägger jag för mycket egenansvar i elevens händer vid genomgång och genomförande av mina lektioner? Hur hanterar jag de i artikeln omnämnda kritiska situationerna så att speciellt elever som riskerar F får rätt stöd utan att de andra får stå tillbaka?

Kritiska situationer i ett klassrum:

- Kollektiva uppmaningar och instruktioner
- Själständigt arbete
- Socialt samspel utan ledning
- Gruppindelning utan ledning
- Övergångar mellan aktiviteter

Jag frågade mig också: Kan jag med gott samvete säga att jag jobbar i rätt

ordning med styrdokumentens nyckelord "främja, förebygga, åtgärda"? Främjar och förebygger jag elevernas utveckling så professionellt att jag sällan – helst aldrig – behöver åtgärda exempelvis ett F?

I detta inlägg ska jag försöka sammanfatta hur jag tog mig an frågorna utan att helheten i det jag gjorde i en klass under nästan en hel termin går förlorad och ge några tips som en del av läsarna förhoppningsvis kan plocka några guldkorn ur.

Kollektiva uppmaningar och instruktioner:

- Jag gjorde en noggrann lektionsplanering till varje lektion;
- visade lektionsplaneringen som inledning till lektionen på den interaktiva tavlan varje gång, höll mig till samma layout, med vissa symboler och bilder, använde färger;
- gick sakta och noggrant igenom punkt för punkt vad som skulle hända under lektionspasset;
- delade in lektionen i tidszoner – höll mig till dem (använde t.ex. tidtagarur.net).

Själständigt arbete:

Jag gick genast till Pelle eller Lisa när den lärarstyrda delen av lektionen övergick till eget arbete (de satt inte tillsammans men jag hade placerat

dem långt framme nära mig), anpassade arbetsuppgiften för dem så att den låg i nivå med vad de kunde klara av; stannade så länge och styrde arbetsuppgiften tills jag kunde ge beröm för något innan jag ägnade mig åt de andra eleverna; gick tillbaka till dem ofta – höll koll på vad de gjorde och vad jag gav beröm för (antecknade efter lektionen ibland), så att jag kunde använda samma svar i bekräftande syfte vid nästa lektion.

Socialt samspel utan ledning:

- Lisa ville genast sitta i ett litet grupprum. Hon var ju van vid det och hävdade att hon inte kan koncentrera sig när alla t.ex. läser en text två och två (s.k. bikupa). Jag ville upprätthålla hennes goda humör och sa att jag ville ha henne nära mig några gånger för att kunna hjälpa till så mycket som möjligt. Jag behöll Lisa hos mig i klassrummet. Hon och Pelle snapade upp hur mycket som helst av klasskamrater och mig.
- Jag använder grupprum generellt ganska sparsamt i de lägre årskurserna (6 och 7) och endast när det är pedagogiskt meningsfullt och för elever som verkligen är självgående. Det stressar mig att lämna de andra och jag har inte bra koll.
- Utan lärarens närvaro kan ineffektivitet, bråk och förstörelse lätt uppstå.

Gruppindelning utan ledning:

- Grupparbeten är vanskliga. Hur

ska jag som lärare ha koll på alla samtidigt? Min erfarenhet är att det är ett av de svåraste och mest krävande momenten i läraryrket speciellt om målet är att Pelle och Lisa ska dra nytta av momentet.

- Jag hade under terminen endast ett litet grupparbete (tre lektioner) och inledde med några få skriftliga, övertydliga instruktioner som alla under hela arbetsområdet fick hålla sig till (även bra ur bedömnings synpunkt, lätt att anknyta till betygskriterierna).
- Gruppindelningen gjorde jag i god tid före lektionen (jag tog hänsyn till kompisgrupperingarna som fungerar, men hade möjlighet att i lugn och ro placera Pelle och Lisa rätt samt de eleverna som brukar hamna utanför). Mer om grupparbeten en annan gång.

Övergångar mellan aktiviteter:

- Lika viktigt som det är att i början på lektionen anknyta till föregående lektion är det att vara tydlig mellan olika arbetsmoment under samma lektion.
- Jag nämnde en tydlig tidsindelning av olika moment. Jag var noga med att ge eleverna direktiv när "tiden är ute". Till exempel: Gör denna övning nu! Tid: 10 min! När tiden är ute rättar vi tillsammans. De som är klara innan tiden har gått ut, gör ...! De som inte hinner bli klara med hela uppgiften slutar att skriva och följer med vid genomgången. Ni fyller i efter hand. Att lyssna här och nu är det viktigaste. Vi lär av varandra.

- Således: Jag "knöt ihop säcken" för ett moment innan jag gick vidare till nästa. Eleverna, inte bara Pelle och Lisa, fick ett hanterbart avslut på en arbetsuppgift och en bekräftelse på sin förmåga. Här kunde de duktiga eleverna involveras på ett legitimt snabbt sätt. De fick "avfyra" de rätta svaren i t.ex. en övning vars facit jag hade förberett som sedan visades på tavlan. Svagare elever kunde jämföra och komplettera sina svar. Pelle och Lisa fick, om de inte hann skriva, svaren skickade till sig.

Jag gjorde enligt ovan huvudsakligen för Pelles och Lisas skull för att se om en återkommande struktur med understöd av mig och likartade klassrumssituationer skulle kunna hjälpa dem att hitta sin väg till kunskapsinhämtning i ämnet engelska. Främjade, förebyggde och åtgärdade jag tillräckligt för att vara nöjd med min professionella insats? Med facit i hand är svaret faktiskt "ja". Båda eleverna har fått ökat självförtroende, bortförklaringar till varför de INTE kan och vill jobba med engelska har förvandlats till positiv energi för att jobba framåt mot målen. Ingen av dem är ännu riktigt i fas med kraven

för ämnet. Pelle har E; potential finns men kommer hans energi att räcka? Arbetsdagen är lång och det finns många ämnen som pockar på kraft och uppmärksamhet. Lisa har fått och kunnat ge sig själv positiv feedback för första gången sedan hon började med engelska. Hon sa t.ex. om en arbetsinsats: "Jag har aldrig tidigare skrivit så mycket. Det gick jättebra!" Jag är mycket noga med att fånga upp hennes rätta svar för att ge henne möjlighet att vid nästa lektionstillfälle åter få visa att hon fortfarande kan, men kommer det att räcka till betyg i åk 9? Jag har inte svaret i skrivande stund men absolut den visionen. Inga metodiska tak att slå i än så länge! Inga uppgivna suckar!

När jag jobbade så här kände jag en märklig tillfredsställelse. Jag hade koll på hela klassens arbetsmoment, kunde ägna individuell tid åt Pelle och Lisa och samtidigt införliva dem i klassrummets helhetsatmosfär. I och med att jag "höll ihop" momenten så pass och på ett enkelt sätt kunde låta Pelle och Lisa svara rätt på av mig planerade utvalda frågor, kände de sig integrerade och lyckade, "som alla andra".

Att diskutera:

- *Hur kan vi lärare förebygga att elever hamnar i "F-zonen"?*
- *Hur kan vi arbeta med och bemöta elever för att vända en negativ självbild till en positiv?*
- *Vilka av de nämnda kritiska situationerna har vi identifierat i vår undervisning?*
- *Hur kan vi undvika att dessa situationer blir kritiska?*

FÖRSTELÄRARENS UPPDRAG I SVEDALA KOMMUN

En tjänst som förstelärare innebär ett starkt uppdrag med ökade krav på att utveckla egen undervisning, att följa med i skolforskning, att sprida kunskap och vara aktiv i det kollegiala samtalet för att utmana och stödja kollegor. I uppdraget ingår att vara en förebild för kollegor och att aktivt bidra till att synliggöra och verka för undervisning i enlighet med kommunens utvecklingsarbete.

Förstelärarens klassrum ska vara öppet för lektionsbesök av förvaltning, rektor, kollegor, föräldrar och inbjudna gäster och denne förväntas ha ett öppet och kritiskt förhållningssätt till sin praktik. Förstelärare förväntas också regelbundet blogga om sin undervis-

ning på "Förstelärare bloggar". Bloggandet är en del av kommunens kvalitetssäkring och syftar till att synliggöra förstelärarens undervisning för kollegor, rektorer men även till att synliggöra Svedalas utvecklingsarbete för utomstående.

Den som är förstelärare i Svedala:

- visar på ett medvetet förhållningssätt till undervisning
- arbetar utifrån det utvecklingsarbete som sker i kommunen
- förbättrar resultat genom ett formativt förhållningssätt
- vågar vara och agera som positiv förebild för kollegor
- kan kommunicera och beskriva sitt arbete

Försteläraren ska arbeta för att alla elever ska lyckas och utifrån en vetenskaplig grund.